

Lanuri

Revistă literară lunară, apare sub conducerea unui comitet.

Colaborează:

Lucian Costin

C. S. Anderco

Dr. Mihai Montanu

Niculae Rusu

Gheorghe Munteanu

Vasile Axente

Mihail Axente

George Popa

Nicolae Ladmiss-Andreescu

A. Șara

Ion Olariu

Te iubesc*

— Lenușei —

Mărgean

Mărgean născut în mări mediterane
Lumini sporesc din trupul tău spre noi
Cu soare tropical ce 'n ochi se frânge
Și stă prelins pe trupurile moi.

Ghicesc în tine odihniri de ape:
Mirarea lumii tale 'n care crești
Și 'ntind adesea mâini înfrigurate
Să-ți simt căldura 'n palme și povești.

C. S. Anderco

Te iubesc c' o patimă păgână:
Mi-e inima un strop de sânge cald
În care tu frumoasa ei stăpână
Lucești ca o stelută de smarald.

Și în priviri cu lacrimi împletite
Desmierdicoana ta și ți-o sărut,
Imi vii în gând cu vise 'ntinerite
Din geana primăverii pe drum cu flori țesut.

Mi-aduci pe-obraji crini o ninsoare
Pe buze fragi, pe umeri adieri de cânt,
Iar ochi-ți sunt isvoare de mărgăritare
Și sânii lămâițe în legănări de vânt.

Te iubesc, am spus-o futurora
Dar nu-ți spuseseam pân' acuma ție,
Mi-e sete să-ți sorb din buze aurora
Unei vieți — ce-aștept de mult să vie.

Gheorghe Munteanu

* Din volumul în manuscris „Pentru ea”

Nimfele pe valuri

Pe albe talazuri vă mână, voi nimfe,
A voastră regină — în valsul de valuri;
Lagune-boschete aurii surâd în clarul de lună,
Tăceri din adâncuri de veghe-s pe maluri;
Cântecul nostru, voi nimfe, în valsul pe valuri răsună.

Trupuri fierbinți pe creste de apă s'aruncă
Și 'n spumă iar bucle de aur pe piepturi se 'ntind
În jocul de raze sub bolta de lună.
Caicul, ce'n cale ni vine, opriți-l o clipă.

E bordul scăpat pe-ale fericirii talazuri,
Pe el adormit-au două siluete 'n leagăn de valuri
Buze pe buze — rar le atinge a tăcerii aripă...
De mâini să le prindeți — caicul în urmă rămână.

Între voi siluetele 'ncoace - în cântec le prindeți de mână
În spumă cu voi — în val-vârtejuri să joace
Pe creste de valuri — în visele albe de lună...
Pe el sărutați-l — ochii-i în unde i-ascundeți.

Al apelor violet paradis - bărbat nicicând să nu-l vadă,
A nopții feerie-mister e a naiadelor radă,
Nici ea - muritoarea - ascursă de brațe, nimic să nu vadă
Pe albe talazuri dansu'nainte — al nostru e valsul,

Nainte, nainte spre zările 'n larguri de lună,
Al nostru e cântecul, ce pe cărări de valuri răsună.

Lucian Costin

— *Inchinarea marilor dispăruți* —

O lacrimă pentru Ion G. Duca...

Între apariția numărului trecut și celui de față a revistei „Lanuri” fatalitatea inexorabilă a ținut să intercaleze un eveniment extrem de dureros, asasinarea lui Ion G. Duca.

Un doliu imens a cuprins țara și noi, cei dela „Lanuri”, înțelegem să participăm cu sufletele noastre profund îndoliate la această durere, considerând ca o datorie sfântă a tot ce simte românește, să depună o lacrimă fierbinte pe mormântul proaspăt și pe nedrept săpat al aceluia care a fost sortit să-și încheie viața în condițiuni atât de tragice.

Pe noi, în cadrul bine conturat al unei reviste literare, nu ne poate interesa numai personalitatea politică a unui om oricât de covârșitor ar fi fost rolul pe care l'a jucat în fruntea dregătoriei publice. Pentru că dela început, am ținut cu tot dinadinsul să excludem din modesta noastră activitate orice preocupări ce ar fi în stare să ne abată fie chiar pentru o clipă, dela drumul nostru croit, sustrăgându-ne chemării noastre de a fi aci, pe valea Târnavelor, o strajă credincioasă și desinteresată a culturii românești în mijlocul unor mase compacte de concetățeni de alt neam și de altă cultură.

De aceea noi închinăm aceste rânduri memoriei aceluia care a fost nu numai un mare îndrumător politic, ci și un profund gânditor și eminent învățat. Acestui I. G. Duca îi aducem omagiul nostru respectuos ca o închinare pioasă în fața marelui său talent care a putut înnobila scrisul românesc și literatura națională. A fost un ziarist de mare anvergură, un conferențiar foarte erudit și excelent documentat, un literat fin în cea mai înaltă accepțiune a cuvântului, unul din pușinii scriitori cari grație spiritului lor de observație și adâncă pătrundere au putut îmbogăți literatura noastră istorică cu amintiri extrem de prețioase, zugrăvind cu maestrie portretele marilor contemporani, cari prin viața și opera lor au intrat în panteonul neamului românesc. Acolo el și-a creiat singur un loc bine meritat printr'o muncă fără prihană dedicată numai binelui obștesc.

Soarta muritorilor însă, care ascunde în sânul ei taine de nepătruns, a rezervat tocmai acestui om de elită un sfârșit plin de tragic și nemeritat. Dispariția lui atât de timpurie o deplângem desinteresată cu toată sinceritatea alături de toți acei ce au știut să prețuiască marele sale calități. Smuls cu brutalitate din mijlocul societății românești, căreia fără exagerare i-a consacrat întreaga sa viață și putere de muncă, Ion G. Duca lasă un gol imens în urma sa.

Dacă cu Ion G. Duca a dispărut de pe ecranul politic un mare îndrumător și bărbat de stat, în schimb pe firmamentul culturii naționale a apus, spre regret, una din stelele de strălucire rară, care, din nefericire, răsar atât de sporadic. Și e păcat...

Dr. Mihai Montanu

Revolta

Pământule! pământule!

Noroadele te hrănesc cu jertfa trupurilor,

Te-adapă cu sângele lor

Tuturor le ești drag pământule!

Ispita ta...

Indeamnă la crimă

Pe țaranul revoltat,

Ce n'are unde să-și ogșiască dorul de muncă;

Unde s'arunce sămânța dătătoare de aur,

Unde să poarte jugul pe gātu-i de taur,

Unde să-și plece capul de fiară cruntă.

Ești drag atât ciocoiiului bogat

Cât și calicului infometat

Pământule! pământule!

Rugă

Cerule, cerule...!

În tine cer am poftă s'arunc cu pietre
ca un copil;

să-ți sparg un ochiude geam

și tiptil

să mă strecur, să-l văd pe Dumnezeu;

Să-l rog apoi

pentru prima dată 'n viața-meă

să-mi dea

din bunurile sale;

Că-s jigărit ca un câine și tare-s flămând

și-s dornic de-un codru de mămăligă și-o coajă de pâine,

ca să-mi ostoi foamea din mine,

a femeii mele, și-a plozilor mei

toți ați...

Și, ca să-ți văd mila dumnezeiască

îți mai cei:

un vreasc de lemn să-i încălzesc,

căci în bordeiu geru-i stăpân

și-mi pleacă copiii pe vecinicul drum.

Mihail Axente

Poem mic

Mamă, de ce plângi fiindcă trebuie se plec ?
 În viață fiecare-adulmeacă un drum,
 Mai curînd, ori mai tîrziu, ori poate-acum.

Zile, nopți, legate 'n copcii trec
 Și copilul alb, din zile vechi, azi e fecior,
 Ce-a cuprins în mâini toiag de nuc
 Și-a pornit pe drumuri călător —
 Aripa nouă îl tot duc, îl duc, îl duc.

Am plecat. Și ai rămas cu doi copii
 Să-i îmbraci în haine calde și 'n vegheri.
 Stînd în poartă, între ei, îmi pari
 Toamnă sură între două primăveri.

... Satu 'n vale naște năluciri.

Mamă, mă frămîntă presimțiri
 C'o să fie clocot și prăpăd
 Și mai mult eu n'o să vă mai văd.

George Popa

Castel

Uitat de timp,
 cu vremile lui Iancu Huniade
 'n gînd,
 tronezi în azi.
 E mort trecutul tău de spade.
 Domnițe în vine
 cu sânge de valah,
 nu mai adorm în gînd, cu tine.
 Peste ieri
 străbat vizionare cavalcade;
 reinvie
 trecutul tău de spade,
 români și turci
 morți în robie,
 cu cer de țara 'n gînd.
 Noaptea uitări
 coboară.
 Huniade
 moare pentru ultima oară.
 Tăcere.
 Nu tulburați liniștea morților.

Nicolae Rusu

Închinare

Cu ochii 'n pumni și 'n ochi cu ură
 nemernică,
 în vatră fără de cenușe,
 cu sufletele în cătușe,
 cu neiertare dură,
 plîng frații cu mintea pustie și cucernică.
 În brazdă luptă sărăcia,
 în vatră coace nimicnicia,
 în inimi — cu glas prădat, de muieri —
 vlăguite de puteri
 scîncește lașă vitejia...

De foc
 s'a ridicat un om cu duh
 care-a strigat: „Noroc,
 „Câini iobași plini de năduh!...
 „ce vă frămîntați netoși
 „și vă mulțumiți iloși
 „să fiți;
 „cînd știți că sunteți stăpîni,
 „că români sunteți, români,
 „ci nu miluiți?!...
 „Brațele vă pot fi piatră,
 „visele — suliți de foc în vatră,
 „inimile — jar nestins,
 „gîndurile — hotar de zări necuprins...

„Ce mai stați?
 „Sculați!

„Ci porniți în limbi de foc
 „Peste veacuri, peste glie, cu noroc!...“

Și a fulgerat vers în urcuș
 Aron Cotruș.

Nicolae Ladmiss-Andrescu

Alexandru Vlahuță,**punct de legătură între romanism și
semănătorism**

* * *

Eminescu, asemenea unui vulcan deslănțuit, sdruncină din temelii literatura română, deschizându-i prin acea gândire variată și nuanțată, noi perespective și largi orizonturi, nu fără oarecare repercursiuni asupra generație tinere.

Din această generație care s'a adăpat la influența marelui gânditor a făcut parte și Al. Vlahuță care deși entuziasmat de doctrina poetului, totuși n'a putut face dintrânsul un imitator servil, ea dându-i stimulentele necesare de a-și putea manifesta propriul său talent.

Deși din poezia lui reese influența eminesciană, totuși în ea găsim accente de sinceritate; inspirațiuni variate și independente; idei și sentimente isvorite dintr'un spirit cercetător, meditativ, vesnic neliniștit și profund sensibil.

Vlahuță, n'a jonglat cu gândurile ca alții, ci contrar, sufletul său a vibrat puternic sub impulsul sentimentelor și a ideilor.

Pesimismul atribuit lui Vlahuță, este un pesimism natural, care n'a fost nici impus și nici împrumutat din snobism literar.

El, deși nu este atât de profund ca acel din poezia lui Leopardi și atât de nuanțat ca acel din poezia lui Eminescu, este totuși un pesimism care diferă de a celorlalți contemporani ai săi care denaturau cu totul doctrina marelui poet, împrumutându-i un pesimism vicios și la comandă ce otrăvia atmosfera timpului și tindea de a crea un curent artificial, ne potrivit cu cerințele vremii și cu interesele neamului.

Vlahuță, clar văzător a dezastrului ce va urma acestei literaturi putrede, se ridică și luptă din toate puterile contra acelei concepții greșite a inovatorilor pripiți în artă, dându-și la momentul oportun seama, că făgașul apucat de contemporanii săi este un drum primejdios și atunci întocmai acelor harfe eoliene, el frământatul pesimismului romantic, strigă:

... ce sunt aceste vaele nemângăiate
Ce-i acest popor de spectri cu priviri întunecate,
Chipuri palide de tineri osteniți pe nemuncite
Trști poeți ce plâng și cântă suferințe inchipuite,
Inimi lașe abătute, fără a fi luptat vreodată,
Și streini de o simțire mai înaltă mai curată

ca după acest strigăt desnădăjduit să se întrebe:

Unde ni-s entusiaștii, visătorii, trubadurii,
Să ne cânte rostul lumii și splendorile naturii?
Unde ni-s semănătorii generoaselor cuvinte,
Magii ocrotiți de stele, mergătorii înainte
Sub credințele sfărmate și sub pravilele șterse
Ingropând vechea durere, cu alor cântec să reverse
Peste inimile noastre măgiiere și iubire, —
Și cuvântul lor profetic inspirata lor privire,
Valurile de întuneric despiciându-le în două,
Splendidă năntea noastră să niarate o lume nouă.

La chemarea de mai sus, răsar entusiaștii, visătorii născuți din cenușa sufletului românesc întocmai ca pasărea phoenix, ca să spintice valul de întuneric, deschizând o lume nouă, lumea din care se ridicau și pe care o cunoșteau atât de bine, pătura țărănească, reprezentată prin acel curent al semănătorismului, din care fac parte marii poeți și scriitori: Coșbuc, Iosif, Cerna, Anghel, Goga, Sadoveanu, Sandu Aldea, Agărbicianu și alții, cari aduc o limbă nouă, o limbă mai apropiată sufletește de tot ce românesc, luptând prin scrisul lor la înfăptuirea idealului național, pe care l-a susținut și prevăzut Vlahuță în versurile adresate ardelenilor după procesul memorandului:

Triumful e al nostru. Acei ce nu văd încă,
Că 'n voi palpită dorul unui popor întreg
Și 'n glasul vostru strigă durerea lui adâncă,
Vor înțelege mâine ce astăzi nu înțeleg...

Cu Alexandru Vlahuță s'a încheiat ultima verigă din lungul lanț eminescian fiind tot odată punctul de legătură dintre lirismul romantic și sănătoasa literatură a semănătorismului.

Mihail Axente

Renăștere.

— Melindei —

În noaptea 'nviforată-a sufletului meu
Pătrunde svon ... sfios - de'nseinare:
Crainic nou pe câmpuri ... funerare,
Zare de lumină în crezul meu ateu.

Pe vatra 'nsângerată - a inimei - zefirii
Din geana însorită pe fruntea dimineții ...
Rodesc imuguriri ... și cumpăna vieții
Își caută norocu 'n fântânile iubirii.

În calea primăverii ... zăvoarele durerii,
Ce-au țintuit sicriul de vise veștejite ...
Dispar ca stoluri negre de păsări pribegite ...
Simt vraja 'nfiorată în tainele 'nvierii.

În țarina pustie a gândurilor mele
Svâncnesc sclipirile nădejdi noi;
Renasc la viață trudnicu-mi noroi ...
Sdrobit de biciuirea atâtor căi rebele.

Melindă, surâsul tău m'a oprit
În mijlocul suișului de pe ... Calvar ...
Azi uit c'am suferit în plâns amar,
Cu suflet trist ... pustiu și chinuit ...

Azi uit durerile trecutului îndoliat
Cu suflet primenit ... gătit de sărbătoare
Incerc din nou destinul ascuns în noul soare ...
Cu îndoială 'n cuget și gândul tulburat ...

A. Șara

Din alte vremi . . .

— mamei —

Belșugul omătului, dăruit de darnica iarnă, îngropase casele târgului Ivesți, întrun giulgiu imaculat.

Pe ulițele pustii, crivățul și gerul, doi cavaleri curtenitori ai iernei, se plimbau. Unul șuera o arie stridentă pe sub mustățile colilii, iar celălalt nu mai puțin bătrân, însă șugubăț, aburia ochiurile de geam ale bojdeicilor.

Totul se pregătea de culcare și treptat, treptat, peste târgul obosit și înghețat, se așternu un negru de catran, în care doar șoseaua națională Tecuci-Galați, între cele două șiruri de case se mai deslușia.

La una din case, o fâșie de lumină spintecă întunericul. Aici s'a oprit cei doi neobosiți cavaleri și odată cu ei s'a oprit și Ioana lui Lupu-Hagiiu, care ca o nălucă năvăli înăuntru, unde Ghiță, un flăcău cu mustața castanie și cu ochii mure coapte, sta grecește genunchiu, la genunchiu cu jupânul Avram în jurul unui cojoc și cânta :

Plecat-am nouă din Vaslui
Și cu sergentul zece.

Când Ghiță văzu acea arătare biciuită de ger și albită toată de omăt, incremeni cu acu între degete, pe când cântecu-i rămase agățat de buze.

N'a înțeles nimic. Vedeă că arătare își smulgea părul și se văicărea :

— Ce-ai făcut Ghiță? . . . Ce-ai făcut hoțule, talharule?

— Ce-am făcut? . . . abia putu îngăima flăcăul.

— Mi-ai nenorocit fata! Ce să fac? Mă omoară Lupu.

Când auzii de Lupu, Ghiță fără a mai sta mult pe gânduri, aruncă cojocul la care lucra, sări din pat, își trase 'n grabă ciobotele, luă la întâmplare o haină pe el și cu capul gol ține-te fugă pân'la ușa lui Hagiiu.

Pe prag își scutură cismele și dete bună seara.

Când îl văzu Lupu în ce hal este și pe deasupra haina intoarsă pe dos, îl bufni râsul, în timp ce nevastă-sa se strecură pe la spatele flăcăului ca o umbră. Văzând-o, o întrebă :

— Unde-mi fuși babo? . . . și d-ta flăcăule ce vânt te-aduse pe-aici? . . . Mă faci să cred c'ai ieșit ori din vre-o scărmanătoare, ori ai scăpat din balamuc.

— Ba nu-i nici una, nici alta din ce spui nene Lupule. Am venit la d-ta să-mi dai fata.

— Ce-ai spus?

— Să-mi dai fata

— Care fată?

— Fata d-tale, pe Mărioara.

— Ieși afară tâlharule, căci acum îți crăp capul! Ce . . . eu am fată de măritat?!

— Nu ies fără fată.

Până să se întoarcă Lupu să-și caute bățul, ca să-i deie ce cere, flăcăul cu ochii negri și mustața castanie, întrebă pe fata, care sta sgribulită într'un colț al patului cu cartea 'n mână.

— Mărioară, vii cu bădiea?

— Viu bădie.

Și fata țusti din pat, svârli cartea și acadelele cumpărate dela bragagia de peste drum, și așa în camașă și cu picioarele goale o sbughi pe ușă în vâltoarea crivățului ce juca și chiuia de mama focului de bucurie, pe când gerul curios, răbufni pe ușa larg deschisă până la Hagiiu, incremenit locului.

Vasile Axente

Ada cea necunoscută

— după Ady Endre —

*Pocal spumos din mâini cu tremur viu,
Așa ești tu, necunoscută Ada,
Pe care te doresc și nu te știu.*

*Îți sorb nectarul gurii 'n aiurări
Și-apoi te pierzi în sură depărtare
Cu neguri, cu păcat și cu 'nșelări.*

*Așa te pierzi de par'că n'ai fi fost
Beția vieții mele prea nebune
Și umbletul de ieri, cel fără rost.*

*Ce ești și cine, mâine vom vedea,
Dar tu rămâi trăind până la moarte,
Până la moarte tu vei rămânea.*

*Ci înainte, doar odată de-ai veni
Așa cum îmi închipui eu într'una:
In inimă cu bună-seara să mă'mbii.*

George Popa

Inchinare Unirii

*Mijloc de iarnă-i ziua ta
Și-i amorțită toată firea.
Bătrânii spun s'o știm și noi
Că 'n grele vremuri, în nevoi
Tu ne-ai fost nouă mântuirea.*

*Ești rece dar simbolu-ți cald
Inbujorează un neam întreg.
Cu toții te slăvim în cor
Și pentru tine atâția mor
Când rostu'ți înțeleg.*

*Noi ce speranța 'n tine am pus
Azi ne legăm cu jurământ
Că 'n totdeauna te-om slăvi
Și de vrăjmași te vom păzi
Cât timp trăi-vom pe pământ.*

Ion Olariu

C R O N I C A

Cărți

C. Argintaru: Agonia soarelui (Ed. Hyperion, 1933)

Volumul acesta de agonii solare (și terestre) iscălit de C. Argintaru, nu aduce nimic din seva proaspătă și nouă a anilor ultimi. Poeme slabe, în general, ele nu pot să înfrunte, nu timpul, ci măcar clipa lecturii. Sunt fade și vechi ca expresie, persistând într'un sensualism ce descopere parcă o oarecare obezitate paternă. Sensualismul în poezie e ceva modern și desplantat. Ce diferență însă între agoniile sensuale ale D-lui Argintaru și poemele demonice, cu flăcări, ale lui Ady Endre (pe care, după cum vedem, l'a interpretat foarte greșit.)

Nu înțelegem utilizarea provincialismelor în poezie, mai ales când ele sunt exact periferice, sau direct inventate, după necesitatea rimei, căci astfel e cazul dlui Argintaru.

Regretăm de a face atâtea observații unui poet, care dirijează o revistă cu ambiții ca „Hyperion”. Și nu putem pricepe cum talentatul poet Kibédi Sándor, traduce cititorilor maghiari (în „ErdélySzemle”) poemul primitiv și schiop „Oceanul de plăcere”. Il rugăm să-și schimbe axa lecturii.

Din volum reținem puține titluri. Cităm:

prin aceste locuri imi caut copilăria
tăiată pe deșelatul murgului,
și tinerețea rămasă prin aracii viilor.

(Copilăria mea)

sau:

Muma pădurii
cu piciorul rupt din glesnă
moaie troscol într'o piuă
și-l descântă 'n prag de ziua.

(Muma pădurii)

Poemul „vin Țiganii” e pitoresc și inedit. O bucată de rezistență e însă „Pe coama unui murg”:

Făptura-i de vis va sbura pe un cânt
Intr'o toamnă cu genele brumate,
In empireul dragostei de foc
Când crugul morții'n trupuri va străbate.

Inchizând agoniile soarelui, ai impresia unui bar provincial cu muzică proastă și cuplete sentimentale, nu obrasnice. Pentru că dl Argintaru încearcă în pozie un sentimentalism senzual, care însă nu poate trece bariera romanței de ocazie.

(G. P.)

Periodice

Abecedar. Dintre revistele ce primim la redacție „abecedarul” aduce semn nou. Colaborări tinere sîngeră trupul vremii. Ne pare bine că Ardealul are această mică arenă. (Abecedarul știe însă că se observă în jurul lui niște ziduri chinezești care nu se pot trece decât cu condiții care n'au nimic comun cu arta?)

Reținem din numerele ultime eseurile lui Grigore Popa, recenziile lui Romul Demetrescu și „ciclul lui Pinteza Viteazul” de Pavel Dan (no. 26-28) Poezia respiră nu știu ce oboseală grea. Notăm poemul „Pan” de Yvonne Rossignon, o bucată de antologie câmpenească și sălbatică. Știm că Emil Giurgiuca poate semna versuri mai bune ca „Seară de Crăciun” și „Beție” (33-35) mai ales când ele dau ocazia revistei SO4H2 să vorbească de „pașoptism” și alte alea.

Insemnări (II, 13) apare la Dorohoi) Dl. Max Croitoru constată că Mihail Codreanu ar fi copiat într'un sonet al său, pe Jules Tellier. Versurile cu pricina: Siesta craiului tomnatic — Le Banquet.

Poezia slabă — chiar și „motiv vechiu” de Ion Ojog.

Luceafărul literar și critic (București, anul 7 no. 4 și 5) O revistă literară cu prea multe banalități Colaboratori? Tineri și iar tineri. Noțiunea de „tinerețe”, nu se confundă însă totdeauna cu cea de „talent”.

Remarcăm pe Ion Th. Ilea (cum ai ajuns aici, amice?) și pe Elie Anesiea.

Dl. M. V. Hordilă e rugat să nu mai transcrie versuri din George Popa.

SO4H2 (literatură și pamflet. Anul II, 7-8, anul III, 9. T. Măgurele.) O revistă care ne place pentru libertatea ideii și a expresiei, cu toate că uneori atinge liziera bunului simț. Insemnările pline de nerv și ... spirit — adică pamflet.

Remarcăm pe Florea Călin, Ștefan Tudor, B. Iordan (care nu știm cum se împacă cu literele seci ale „Orientărilor”) Dan Mureș și Nicolae Udrea, a cărui „poemă pentru fata tristă” e nostalgică și inedită.

Scoala și societatea (revistă pedagogică a asoc. învă. din Târnava Mare an I no 1) Continuă rev. „Graiul dascălesc”. Are colaborarea dlui Horia Teulescu (monografia orașului Sighișoara) și a dlui Gheorghe Munteanu (Ștefan O. Iosif.)

Noi dorim tinerei reviste drum lung.

Fiori de crin (anul II no. 10) Revistă feminină, care apare la Șimleul-Silvaniei, are colaborarea P. S. S. ep. Dr. Al. Nicolescu, Dr. Titus Malaiu, Dr. Brînzeu, Al. Lascarov Moldovanu, etc. Acest număr, de Crăciun e bogat și variat.

Start (I, 2) Minuscula foaie a lui Ștefan Baciu, deși cred că a apărut spontan și fără reflecție, aduce totuși câte un poem bun (Teodor Scărlat.) Regretăm că spațiul „startului” e atît de restrîns, neavînd nici o prestație tehnică, mai ales că există talent și în scrisul lui Ștefan Baciu (știe redactorul că în „Glasul Bucovinei” de sărbători” i s'au ales versuri de antologie?)

Satul și școala. (III, 1-2) Revista pedagogică a dlor C. Iencica și Dimitrie Goga, a intrat în anul al treilea. Numărul acesta e închinat prof. Onisifor Ghibu cu ocazia a 50 de ani dela naștere. Articole omagiale de prof. I. Lupaș, D. Lăpădat, Dimitrie Goga.

Restul Revistei, alți cunoscuți colaboratori. Cronica amplă și informativă.

Provincia literară (II, 1-2) Sibiu: Rev. dlui Paul Constant a pășit în al doilea an. Ca 'ntotdeauna materialul variat și bine cernut. În acest număr dl Paul Constant, V. Hodrilă, P. Popescu, P. Irimescu și Pimen Constantinescu, Alexandru Dima, I. Neamțu, Ecaterina Săndulescu etc. Un documentat studiu „Pornografia literaturii noastre” semnează dl Dr. I. Popescu-Sibiu etc. Cronica bine susținută. Provincia Literară, în felul cum e redactată poate sta alături de rev. capitalei.

Craicnicul Cetății (II, 4) Burdujeni. Iată că Burdujenii se prezintă cu o revistă bine redactată. Din acest număr desprindem articolul dlui prof. Gh. Maxim închinat defunctului scriitor Jean Bart (Eugen Botez) Restul poezii și epigrame semnate de: Florea Rariște, P. Andi, Eusebiu Camilcar și Pr. I. Popovici. Cronica poate fi mai bogată.

Suflet Românesc (I, 16-17) Oradea. Revista dlui G. Georgescu își indeplinește o menire la granița de West. Dorim ca asemenea inițiative să fie cât mai dese, iar publicul să înțeleagă sacrificiile făcute de oameni de inimă. Ca tehnică se prezintă bine și întâlnim pe lângă condee tinere și condee încercate ca a dlor: G. Botta, G. Georgescu, N. N. Mateescu, Sabin Vasia, Eugen Ciontea etc. Cronica bine susținută.

Societatea de mâine (X, 12) Cluj. Dl. Clopoșel trebuie să fie unul din cei mai fericiți directori. Datorită priceperii sale și felul cum înțelege de a îmbrățișa problemele la ordinea zilei a făcut ca revista să implinească zece ani de existență. Numărul de sărbătoare este bogat. Ai impresia unui copac plin de rod din care se desprind condee încercate ca: Tr. Herseni, Aug. Maior, P. Sergescu, Octav Șuluțiu, I. Th. Ilea, Emil Isac, I. Valerian, Dragoș Vrânceanu, Zaharia Stancu, Romulus Dianu, C. S. Anderco, Al. Ceușeanu și alții. Un gest nobil, e, că scriitorii ș'au întins mâna peste Carpați. Aceasta nu poate decât să ne bucure. Este una din cele mai bune reviste.

Brașovul Literar (II, 13) Brașov. Pentru revista dlui Cincinat Pavelescu nu avem decât laude. Dela primele pagini, până la sfârșit o aviditate ne înțelege să te face să n'o lași din mână. Tipărită în condițiuni tehnice ireproșabile, aceasta revistă captivă. În acest număr întâlnim pe poeții: Aron Cotruș, I. Focșaneanu, Gurgiuca și A. Maniu, precum și pe prozatorii: N. Cantoneru, Paul Constant etc. Maestrul Cincinat Pavelescu publică „Impresii dela Serbările Castelului Peleş.” Cronică bogată și bine susținută.

(M. A.)

Isemnării

Iconar

Nu de mult, Bucovina încearcă zodie nouă. Talente tinere năzuiesc spre o ieșire din cotidian. Cum editurile bucureștene primesc arare nume noi, mai ales când ele tirăsc în urmă trenă de poeme, junimea literară bucovineană a fondat editura „Iconar”. Lauda se cuvine după câte auzim, d-lor Mircea Streinul și Iulian Vesper. S'a editat mai multă poezie. Critica ș'a ocupat în deosebi de „Carte de Iconar” a dlui Mircea Streinul, „Rod” de Teofil Lianu și „Echinoc în odăjdii” de Iulian Vesper. Ultima plachetă, apărută înainte sărbătorilor, e intitulată „Exod”, a poetului T. Chelariu, care pare a cresta adânc piatra vremii. În anul acesta „Iconar” va prezenta, pe lângă alte volume, un roman al d-lui Mircea Streinul, care e în lucru.

Pentru promovarea numelor noi, „Iconar” a instituit un premiu de poezie în valoarea de 2000 lei. Poetul premiat își va putea tipări în această editură un volum de poeme.

Lanurile noastre ardelenesti și tinere salută gruparea dela „Iconar”, dorind prietenie și cunoaștere reciprocă.

Leopardi

La Neapole, va renaște în inimi chipul blând și trist al lui Leopardi. Poetul celei mai adânci mizerii sufletești, va primi prinos pentru arta lui, care a străpuns inimile, ca o lance de frate.

Se vorbește mereu, cu sau fără ocazie, de un anume paralelism între viață și operă, criteriu prea abstract de clasare, pentru că implică doar sinceritate, ostracizând elemente de artă esențiale. Leopardi a utilizat întreaga filieră creativă, păstrind nota structurii sale unice.

În împărăția lui Mussolini, de-asupra oricăror doctrine, se va evoca un cer palid cu lună rece, cerul veșnic al lui Leopardi.

Post festum

În sfârșit, premiile celor tineri au fost acordate. S'au premiat și doi provinciali, din merit poate, ori din datorie. Ne pare bine că s'a terminat odată această febră. Căci aceste premii au însemnat pentru scriitorii tineri o punte, care îi trecea în țara oficială a artei. Deaceia provincie și-a cerut dreptul la ele, cerind astfel indirect dreptul justificat de intrare în artă.

Acum, când rezolvarea a fost favorabilă pentru provincie, menționăm cu regret gestul „Vremii”, care într'un număr trecut desaproabă atitudinea provinciei față de trebuiașile și înadaptările comisiei de premiere. Nu pricepem acest gest al „Vremii”, mai ales că Dl Romulus Dianu, președ. A. S. R. I. a văzut imediat justețea cererii. Sunt însă unele dragi reviste, pentru care provincia e floare la ureche. Pentru consolare; ne face la urmă „simpatici”. li mulțumim de complement.

Fragmente

Anul literar trecut a fost anul romanului. Au stabilit-o criticii și cititorii. O avalanșă întreagă de volume au asaltat vitrinile. Eternitatea lor, desigur că nu depinde de clasarea cronicilor anului, ci de puterea lor de pătrundere în massă. Cum însă nota nouă, e mult căutată, autorii au crezut că vor fi originali prin scrierea romanelor în fragmente. Așa a făcut cândva G. Acsinteanu cu „Piatra neagră”, iar azi Mihail Sebastian cu acele contradictorii și disperate „Femei”, și Ion Călugăru cu al său cocoșat Don Juan. De aceste din urmă două romane, critica s'a declarat elogioasă, iar particularitatea lor de a fi scrise în fragmente, au explicat-o prin psihologia creativă a autorilor (nouă și ea — și curioasă mai ales.)

Acceptăm că aceste romane prezintă o variată frescă a Societății actuale, dar nici când o acțiune. Ori noțiunea de roman în înțelesul ei prim, înseamnă o acțiune bine determinată. Scriitori mari au distrus capitele întregi, pentru că nu duceau normal la desfășurarea acțiunii.

Tinerii contrași, cu romanele lor fragmentare, nu fac altceva decât dovedesc că în roman, lucrul cel mai greu de învăț, e tehnica.

(G. P.)